

Eerste ervaringen met Lightroom 1.3

Lightroom 1.3 vs. Photoshop

Na de lezing van Ed van Wijngaarden op 9 februari leek het mij wel aardig om Lightroom eens uit te proberen. Veel haast had ik niet, want ik werkte met Photoshop en de bijbehorende onderdelen Acrobe Raw en Bridge en deze combinatie gaf goede resultaten. Na een enthousiaste mail van Rien Schot heb ik Lightroom 1.3 toch maar eens uitgeprobeerd. Het programma is zeker niet intuïtief en je moet het eerst even onder de knie krijgen, maar het is wel veel sneller te beheersen dan Photoshop. Een goed boek leert je ook de fijne kneepjes van het programma (zie verderop). Na een tijdje werken met het programma ben ook ik bijzonder enthousiast geworden en heb ik het tot mijn basisprogramma voor fotobewerking en fotobeheer gemaakt.

Het onderdeel Library stelt je in staat om je collecties op allerlei manieren te beheren en is veel flexibeler dan Bridge, Picasa of wat dan ook. In Develop kun je de Raw-beelden prima bijstellen (en natuurlijk ook jpg- en tif-bestanden). Met heal/clone kunnen zelfs stofjes en andere plekje worden weggehaald. Alleen als je heel precies wilt retoucheren of een geselecteerd deel van een foto wilt bewerken, is het nog nodig om Photoshop te hulp te roepen. In alle andere gevallen doet Lightroom het werk minstens zo goed. De aanpassingen van de foto's worden in principe niet op het origineel uitgevoerd - dat gebeurt alleen op uitdrukkelijke wens van de gebruiker. Normaliter worden de veranderingen alleen maar opgeslagen in Lightroom. Ben je na een tijdje toch niet tevreden over bepaalde aanpassingen, dan is er niets aan de hand en kun je weer opnieuw beginnen met een onaangetast origineel. Ook dat is een heel groot voordeel van Lightroom. Verder kent het programma de onderdelen Slideshow (ook voortreffelijk), Print (nog geen ervaring mee) en Web (met heel bruikbare templates om met enkele knopdrukken een fotopagina op het web te zetten). Lightroom is zeker geen light-versie van Photoshop, maar een speciaal voor fotografen ontworpen programma uit de stal van Adobe. Op een aantal gebieden zoals bestandsbeheer, overzichtelijkheid en behoud van origineel biedt het duidelijk meer dan Photoshop.

Enkele opmerkingen voor wie met Lightroom begint

- In het begin was het even wennen dat de aanpassingen niet gesaved behoeven te worden; je begint gewoon aan een andere foto.
- Het is belangrijk om foto's ook met Lightroom te wissen of te verplaatsen naar andere mappen en dat niet buiten het programma om te doen, anders worden ze als "missing" opgegeven.
- Ik zet de Raw-bestanden van mijn cameramerk om in DNG-bestanden. Het voordeel is, dat de aanpassingen (n.b. de echt uitgevoerde en opgeslagen aanpassingen, niet de in Lightroom opgeslagen veranderingen) dan in dezelfde file worden opgeslagen. De cameragebonden Raw-bestanden gebruiken namelijk voor de aanpassingen een extra file met de extensie xmp. Volgens Gulbins & Steinmueller (zie verderop) haalt Nikon Capture NX meer details uit de Nikon Raw-files dan Lightroom. Nikon-bezitters kunnen dus beter niet naar DNG omzetten maar de Nikon Raw-bestanden bewaren.
- Zonder goede literatuur mis je veel mogelijkheden van Lightroom en is het lastig een goede werkmethode te ontwikkelen.
- Als men Lightroom 3.1. als demo wil hebben of wil kopen, is het niet nodig eerst versie 1.0 te installeren. Dus direct 3.1 installeren! Het verschil tussen versie 1.0 en 1.1 is vrij groot, de versies 1.2 en 1.3 wijken slechts in details af van 1.1.

Literatuur over Lightroom

Hoewel er Nederlandse boeken over Lightroom zijn, heb ik gekozen voor Amerikaanse. Redenen: 1) Het programma is ook in het Engels; 2) De Amerikaanse boeken zijn veel voordeliger in prijs (ongeveer de helft vergeleken met de Nederlandse) en de goedkope dollar helpt daar nog eens bij; 3) Van veel boeken zijn op amazon.com recensies te lezen. De meeste stellen weinig voor of de waarde ervan is niet te beoordelen, maar er zijn ook recensies van mensen die al heel veel fotoboeken hebben besproken. Door hun recensies van de diverse boeken met elkaar te vergelijken, kun je toch wel een aardige indruk van de sterke en zwakke punten van een boek krijgen.

Het blijkt dat de meeste boeken over Lightroom betrekking hebben op Lightroom 1.0. De belangrijke veranderingen in versie 1.1 blijven daarmee onbesproken. Een tweetal boeken heeft een "update" in de vorm van een te downloaden pdf-file gekregen, maar het lijkt mij erg onhandig om deels in een boek, deels in een stapeltje uitgeprinte A4-tjes te moeten bladeren.

Het boek "Managing Your Photographic Workflow with Photoshop Lightroom" van Juergen Gulbins en Uwe Steinmueller (ISBN 978-1-9339-5220-8, \$ 19,77) dateert echter uit 2008 en gaat over versie 1.2. Het is systematisch opgebouwd, duidelijk geschreven en ook heel geschikt om als handleiding naast de computer te gebruiken.

In juli 2008 verschijnt van Rob Sheppard de tweede druk van "Adobe Photoshop Lightroom for Photographers Only" (ISBN 978-0-4702-7804-8, \$ 23,09). Van dit boek verwacht ik ook veel, omdat de eerste druk over Lightroom 1.0 ook goed beoordeeld werd en omdat ik van dezelfde schrijver "Adobe Camera Raw for Photographers Only" bezit (ISBN 978-0-7645-9683-4, \$ 26,39). Dit laatste boek is bijzonder aan te bevelen voor wie met Adobe Raw of Photoshop Elements werkt. Toen het in 2005 geschreven werd, bestond Lightroom nog niet. Als algemeen boek over het werken met Raw-files zal ik het zeker blijven raadplegen.

[De vermelde prijzen zijn die van amazon.com per 9-3-2008]

Dirk Kapteyn den Boumeester